

Ref. Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Mogelijkheid verplaatsing datum indienen inschrijving	We hebben een vraag over paragraaf 6.5 van het Beschrijvend Document. Daarin staat dat de datum voor het indienen van de inschrijving vrijdag 28 augustus is. De datum waarop de NvI gepubliceerd wordt is vrijdag 7 augustus. Daarmee valt de kritieke fase van het schrijven van de aanbesteding precies in de zomervakantie voor Midden-Nederland, waarbij niet alleen veel onderzoekers van ons bureau, maar waarschijnlijk ook van andere bureaus afwezig zijn. Dat heeft een negatieve invloed op de kwaliteit van de inschrijvingen. Bent u bereid om de datum Indiening met 2 weken te verplaatsen? En zou u het antwoord hierop ruim voor 7 augustus kunnen laten weten?	Het verplaatsen van de datum van indiening van de inschrijving is niet mogelijk. In de planning is al extra tijd opgenomen in verband met de zomervakanties.
2	Beschrijvend document	In de opdrachtbeschrijving wordt meerdere keren de 'Praktijkgids startbanen' benoemd. Bedoelt u daarmee het 'Eindrapport Onderzoek Proeven Startbanden'? Zo nee, zouden we dan de praktijkgids mogen ontvangen.	Nee, de praktijkgids is een ander product. De praktijkgids is op 3 juli 2026 gepubliceerd op overheid.nl en is bijgevoegd als bijlage. Zie ook: https://open.overheid.nl/details/931e698e-1849-42b8-8de7-1919aecf0aba
3	Beschrijvend document	Wat verstaat u precies onder vergelijkend onderzoek (p.17 bij kerncompetenties)?	Bij vergelijkend onderzoek gaat het om een onderzoeksmethode waarbij verschillen en overeenkomsten van twee of meer groepen, situaties of producten in kaart gebracht worden, teneinde inzicht te krijgen in de ervaringen van verschillende aanpakken en de factoren die daar aan bijdragen.
4	Beschrijvend document	In hoeverre hebben de pilots startbanen de verplichting om mee te werken aan de lerende evaluatie, ook als zij inmiddels geen pilot meer zijn?	De eerste pilots (2023 en 2024) zijn inmiddels geëvalueerd en zijn geen onderdeel van deze lerende evaluatie. Gelet op het karakter van een Decentralisatie Uitkering, kunnen gemeenten niet verplicht worden om mee te werken aan de lerende evaluatie. Gemeenten commiteren zich wel aan deelname bij indiening van een projectvoorstel. De ervaring leert dat gemeenten graag willen leren en ervaringen onderling willen uitwisselen.
5	Beschrijvend document, p. 11.	Deelvraag 5 luidt "Kunnen die inzichten of ervaringen ook onderbouwd worden vanuit de literatuur?". Tegelijk schrijft u onder Methoden (p. 12) dat u een uitgebreide literatuurstudie minder van belang acht. Op welke manier wilt u dat deelvraag 5 beantwoord wordt? Wenst u een separaat antwoord, of wilt u dat de andere deelvragen ook – maar in beperkte mate - met behulp van literatuur worden beantwoord?	Op pagina 12 van het beschrijvend document is over de literatuurstudie aangegeven dat aanvulling op basis van inzichten van recente onderzoeken wenselijk is, voor zover relevant voor de onderzoeksvragen. De wijze waarop aanvullende inzichten vanuit recente literatuur in het onderzoeksrapport worden verwerkt laten wij aan de Opdrachtnemer.
6	Beschrijven Document, p. 20	U wenst in het plan van aanpak informatie over 'de mate waarin en de wijze waarop de Opdrachtgever en relevante stakeholders worden betrokken'. Aan welke relevante stakeholders denkt u, anders dan die in de begeleidingscommissie en voorgestelde meedenkcoalitie zitten? Welk betrokkenheid wenst u als opdrachtgever, anders dan via de gewenste betrokkenheid zoals omschreven onder het kopje 'Betrokkenheid opdrachtgever'?	Op pagina 10 van het beschrijvend document staan diverse actoren genoemd die als stakeholders gezien kunnen worden. We laten het over aan de Opdrachtnemer om relevante stakeholders te benoemen en een voorstel te doen voor betrokkenheid hiervan. De betrokkenheid van de opdrachtgever wordt in afstemming met de opdrachtnemer bepaald, zoals aangegeven op pagina 13 van het beschrijvend document. De opzet van het onderzoek is daarvoor mede relevant.

7	Beschrijvend document, p. 12	Heeft u al afspraken gemaakt met de proeven over het bijhouden van resultaten? Zo ja, hoe luiden die afspraken?	Gemeenten hebben bij het indienen van een voorstel voor een pilot zich gecommitteerd om mee te werken aan het onderzoek (de lerende evaluatie) en weten dat ze hiervoor kwantitatieve en kwalitatieve data dienen te delen over de pilots. Er zijn nog geen specifieke afspraken gemaakt over het bijhouden van de gegevens. Het is aan Opdrachtnemer om hierover in gesprek te gaan met Opdrachtgever en de indieners van de pilots en afspraken te maken ten behoeve van het onderzoek. De ervaring met de eerdere evaluatie leert dat gemeenten bereid zijn om mee te werken aan de evaluatie.
8	Beschrijvend document, p. 13	Welke organisaties zitten in de begeleidingscommissie?	De begeleidingscommissie moet nog worden samengesteld.
9	Beschrijvend document, p. 10	Hoe verschilt de functie van de voorgestelde meedenkcoalitie van de functie van de begeleidingscommissie?	Een eventuele 'meedenkcoalitie' kan reflecteren op de werkwijzen die gemeenten hanteren (pagina 10 van het beschrijvend document). De rol van de begeleidingscommissie is duidelijk anders en staat op pagina 13 aangegeven van het beschrijvend document. De begeleidingscommissie bewaakt onder andere de opzet en het lerende karakter van de evaluatie.
10	Beschrijvend document, p. 13	De tussentijdse notitie (zomer 2027) moet input leveren voor de tussenevaluatie Wi2021. Kunt u toelichten welke specifieke vragen of thema's de notitie moet adresseren vanuit het perspectief van de Wi2021-evaluatie?	Zie daarvoor hoofdvraag C van de onderzoeksopzet (pagina 11 van het beschrijvend document): Welke inzichten leveren de pilots op wat betreft (on)mogelijkheden in de wet- en regelgeving, in dit geval de Wet Inburgering 2021, die een grootschalige uitrol van startbanen in de weg zitten? Dat kan gaan om de verschillende onderdelen van de Wet Inburgering 2021. We vragen Opdrachtnemer vanuit het perspectief van startbanen en de kennis die wordt opgedaan in de pilots over het realiseren van startbanen naar de Wet Inburgering 2021 te kijken. En vanuit die blik input voor de evaluatie te geven.
11	Beschrijvend document, p. 13	De actualisatie van de Praktijkgids is een van de vier hoofdopdrachten. Heeft u voorkeuren voor het format van de geactualiseerde gids? Denkt u aan hetzelfde format als de huidige gids (PDF)? En is het de bedoeling dat de geactualiseerde gids de huidige gids vervangt, of dat het een aanvulling wordt?	Het gaat hier om een actualisatie van de praktijkgids, een versie 2.0. Wij hebben de voorkeur om hetzelfde format hiervoor aan te houden.
12	Beschrijvend document, p. 12	Voorziet SZW in de facilitering van de leerbijeenkomsten (zaalhuur en dergelijke) of behoort dat tot de kosten van de Inschrijving?	Het organiseren van de leerbijeenkomsten behoren tot de kosten van de Inschrijving.
13	Beschrijvend document, p. 12	Zijn er vooraf met gemeenten afspraken gemaakt over deelname aan leerbijeenkomsten?	Gemeenten zijn op de hoogte van een startbijeenkomst in december, over de vervolg- en leerbijeenkomsten dienen afspraken gemaakt te worden met gemeenten. Het is aan Opdrachtnemer om dit te doen. Zie ook antwoord op vraag 4.
14	Beschrijvend document, p. 11	Stel dat in 2026 extra pilots gefinancierd worden. Wanneer verwacht u dat deze in uitvoering zijn, uitgaande van de ervaringen met de pilots die in 2025 zijn gefinancierd?	De pilots krijgen uiterlijk eind september te horen of het ministerie het voornemen heeft hun pilot te financieren. Met de decembercirculaire in 2026 krijgen de pilots definitief bericht of ze een decentralisatie uitkering ontvangen. De start van de uitvoering van de pilot verschilt per pilot. Wij verwachten dat de pilots in Q3 2027 allemaal in uitvoering zijn.
15	Beschrijvend document, p. 12	U schrijft op p. 12 van het Beschrijvend document dat "in de bijlage" korte samenvattingen zijn opgenomen van de pilots. Deze bijlage is echter niet bijgevoegd. Kunt u deze bijvoegen?	Een korte samenvatting per pilot van tweede lichting Startbanen 2025 is toegevoegd als bijlage.

16	Beschrijvend document, p. 8	In welke fase bevinden de 13 pilots zich op dit moment? Zijn ze allemaal al operationeel of zijn sommige nog in de opstart? En hoeveel deelnemers zijn er naar verwachting per pilot?	Een aantal pilots is in de opstartfase en een aantal is operationeel. Het aantal deelnemers verschilt per pilot.
17	Beschrijvend document, p. 20	Het lijkt erop of u het plan van aanpak 2x beoordeelt op inhoudelijke risicobeheersing. Onder de vierde bullet schrijft u dat u beoordeelt op de mate waarin “aandachtspunten, valkuilen en risico’s (niet de planningsrisico’s, deze worden uitgevraagd onder subgunningscriterium 4) worden onderkend en beheerst”. En onder de vijfde bullet schrijft u dat u beoordeelt op de mate waarin “relevante risico’s tijdig worden geïdentificeerd en hiervoor passende beheersmaatregelen worden voorgesteld.”. Ben u ermee akkoord dat de vijfde bullet als beoordelingspunt geschrapt kan worden?	De 4e en 5e bullet van de beoordelingsgronden van subgunningscriterium 1, plan van aanpak worden als volgt aangepast: •De mate waarin sprake is inhoudelijk inzicht in de Opdracht en het onderzoeksveld, waaronder de wijze waarop de problematiek wordt geanalyseerd, inhoudelijke afwegingen worden gemaakt en relevante ontwikkelingen, aandachtspunten, valkuilen worden onderkend en beheerst; •Relevante risico’s (niet de planningsrisico’s, deze worden uitgevraagd onder subgunningscriterium 4) tijdig worden geïdentificeerd en hiervoor passende beheersmaatregelen worden voorgesteld.
18	Bijlage 5 Referentie-verklaring_def.docx, + Beschrijvend document paragraaf 3.2 en 7.4	In het Beschrijvende document wordt voor de referentieverklaring soms verwezen naar bijlage 4 (blz. 17 ‘Lever maximaal drie referenties in) en soms naar bijlage 5 (paragraaf 7.4, tabel laatste rij). In het document zelf met de naam ‘Bijlage 5 Referentie-verklaring_def.docx’ staat bovenaan ‘Bijlage 4’. Klopt het dat de referentieverklaring in het document met de naam ‘bijlage 5 Referentie-verklaring_def.docx’ moet komen?	U dient voor de referentieverklaring inderdaad het document met de naam bijlage 5 Referentieverklaring te gebruiken.
19	Beschrijvend document paragraaf 2.2, deelvraag 1, blz. 11	Zijn de vijf genoemde elementen van de startbaan voorgeschreven door opdrachtgever of bedoeld als voorbeeld en kunnen er eventueel andere elementen of uitgangspunten worden toegevoegd of als vervanging worden voorgesteld?	Aan de vijf genoemde elementen kunnen eventueel andere elementen of uitgangspunten worden toegevoegd of als vervanging worden voorgesteld.
20	Beschrijvend document paragraaf 2.2, deelvraag 1, blz. 11	Hoe wil opdrachtgever ‘omgeving’ hebben ingedeeld?	In de eerdere evaluatie (<i>Een vroege start op de Nederlandse arbeidsmarkt</i>) zagen we verschillende omgevingen waar de statushouder te werk werd gesteld, zoals stage, beschermde omgeving (beschut werk), vrijwilligerswerk, regulier werk etc.
21	Beschrijvend document paragraaf 2.2, hoofdvraag A, blz. 11	Wat verstaat Opdrachtgever onder evidence based practice? Welke elementen wil de Opdrachtgever in het onderzoek in ieder geval terugzien?	Onder evidence based practice verstaat Opdrachtgever dat gekeken wordt naar wat er in de literatuur bekend is over een werkwijze, de kennis en ervaring van de gemeenten die de pilot uitvoeren (hun vakmanschap) en de lokale context waarin de pilot wordt uitgevoerd.
22	Beschrijvend document paragraaf 2.2, 1e alinea, blz. 9	Bij de decentralisatie-uitkering hebben gemeenten de vrijheid om zelf invulling te geven aan het concept startbaan. Beschikt de Opdrachtgever over de gegevens van de contactpersonen van de pilots? Zo ja, stelt opdrachtgever deze gegevens bij aanvang van de opdracht beschikbaar aan het geselecteerde onderzoeksbureau?	Ja, de opdrachtgever beschikt over de contactgegevens van de contactpersonen en zal deze na goedkeuring van de contactpersonen beschikbaar stellen aan de Opdrachtnemer.
23	Beschrijvend document paragraaf 2.2, 1e alinea, blz. 9	Bij de decentralisatie-uitkering hebben gemeenten de vrijheid om zelf invulling te geven aan het concept startbaan. Welke informatie moeten de gemeenten/regio’s aanleveren aan SZW bij de toekenning van de decentralisatie-uitkering dan wel vanuit de werkagenda VIA? In het bijzonder: - moeten gemeenten/regio’s informatie aanleveren aan SZW / hun inzet (periodiek) verantwoorden? Zo ja, welke informatie? - Moeten gemeenten/regio’s deelnemen aan onderzoek of bijeenkomsten/vergadering? Zo ja, welke afspraken zijn hierover gemaakt?	Om in aanmerking te kunnen komen voor een decentralisatie uitkering hebben gemeenten een projectvoorstel op hoofdlijnen ingediend op maximaal 1,5 A4 met daarin de volgende gegevens: Een korte omschrijving van de pilot, welke arbeidsmarktregio of gemeenten de pilot uitvoert/uitvoeren, wat de aanleiding is voor de pilot en welk knelpunt ze willen aanpakken, een korte omschrijving van de voorgenomen activiteiten van de pilot (puntsgewijs en beknopt), die zo veel mogelijk moeten aansluiten bij de werkzame mechanismen uit de evaluatie startbanen, voorlopig contactpersoon voor de pilot (naam, e-mail, telefoonnummer). Gelet op het karakter van een decentralisatie uitkering is er geen verantwoording nodig van gemeenten richting het Rijk. Wat betreft deelname aan het onderzoek, zie antwoord op vraag 4.

24	Beschrijvend document paragraaf 2.2, 1e alinea, blz. 9	Bij de decentralisatie-uitkering hebben gemeenten de vrijheid om zelf invulling te geven aan het concept startbaan. Welke opdracht hebben gemeenten/regio's meegekregen bij toekenning van een decentralisatie-uitkering?	Zoals aangegeven hebben gemeenten vrijheid om zelf invulling te geven aan hun project. Het doel van de decentrale uitkering is om de kennisbasis op het gebied van startbanen verder te verstevigen en dat steeds meer gemeenten startbanen binnen hun gemeenten organiseren, zodat steeds meer statushouders aan het werk gaan tijdens de inburgering en de uitkeringslasten verminderd worden.
25	Beschrijvend document paragraaf 2.2, 1e alinea, blz. 9	Bij de decentralisatie-uitkering hebben gemeenten de vrijheid om zelf invulling te geven aan het concept startbaan. Hebben gemeenten/regio's projectplannen aangeleverd om in aanmerking te komen voor de decentralisatie-uitkering Startbanen? Zo ja: - zijn deze projectplannen beschikbaar voor het onderzoek? - aan welke voorwaarden moesten de projectplannen voldoen?	Gemeenten die een decentrale uitkering ontvangen hebben, hebben hiervoor projectvoorstellen ingediend, zie antwoord op vraag 23. Zoals aangegeven op pagina 12 van het beschrijvend document, zijn de pilots in verschillende fasen van uitvoering. De opzet en uitvoering van de pilots kan ten opzichte van het ingediende voorstel gewijzigd zijn. Daarom acht Opdrachtgever het gewenst om aan de voorkant van het onderzoek informatie in te winnen over de opzet van de pilots. Een korte samenvatting per pilot van tweede lichting Startbanen 2025 is toegevoegd als bijlage.
26	Beschrijvend document, p. 13, par. 2.3	De opdrachtgever zal een begeleidingscommissie samenstellen voor het onderzoek. Regelt de opdrachtgever dit zelf of kunnen we daar aanbevelingen in doen?	De Opdrachtgever stelt voor aanvang van de opdracht de commissie samen. Inschrijver kan aanbevelingen hiervoor doen.
27	Beschrijvend document	Op p. 13, par. 2.3 staat "Een tussentijdse notitie in de zomer van 2027 met eerste inzichten uit de pilots ten behoeve van de tussenevaluatie van de Wet Inburgering 2021." Wordt hier bedoeld: de lerende evaluatie pilots startbanen?	Zie antwoord op vraag 10.
28	Beschrijvend document	Op p. 12, par. 2.2 staat: "In de bijlage zijn korte samenvattingen opgenomen van de pilots." In de bijlagen zijn echter geen samenvattingen opgenomen, kunnen deze nog toegevoegd worden?	ja, zie ook antwoord vraag 15.
29	Beschrijvend document, p. 10, par. 2.2	Praktijkgids: is het de wens van de opdrachtgever dat de bestaande gids in dezelfde vorm/format blijft, maar inhoudelijk wordt uitgebreid? Of is een nieuw ontwerp van de praktijkgids ook mogelijk en wenselijk?	Zie antwoord vraag 11.
30	Beschrijvend document, p. 10, par. 2.2	Het onderzoek moet het concept startbanen invullen vanuit evidence based practice. Is het de bedoeling dat dit beeld volledig vanuit de praktijk ontstaat, of in hoeverre ziet het ministerie ook een rol voor zichzelf om te normeren of sturen ten aanzien van bijvoorbeeld kwaliteitscriteria of resultaten?	Zie antwoord op vraag 21. Daarnaast moet de pilot binnen de bestaande wettelijke kaders uitgevoerd worden. In dit geval zijn in ieder geval de Wet Inburgering 2021 en de Participatiewet relevant. Een duurzame uitstroom uit de bijstand in combinatie met inburgering, zoals aangegeven op pagina 7 van het beschrijvend document, is voor het ministerie relevant.
31	Beschrijvend document	De offerende partij wordt gevraagd om het toevoegen van de extra pilots in de lerende evaluatie als optie in de offerte op te nemen. Verwacht u dat de extra pilots ook in de planning en begroting worden meegenomen als optie of gaat het in eerste instantie om een (globaal) plan van aanpak?	Het gaat in eerste instantie om een globaal plan van aanpak hoe de extra pilots worden meegenomen in het onderzoek.
32	Beschrijvend document, p. 8, par. 2.1	Wanneer wordt bekend welke pilots aanvullende financiering krijgen? En vanaf wanneer zal de derde lichting pilots van start gaan?	De pilots die met de decembercirculaire van 2025 zijn gefinancierd, krijgen met de septembercirculaire 2026 te horen of ze aanvullende financiering krijgen. Wat betreft de derde lichting pilots, zie antwoord op vraag 14.
33	Algemeen	Zijn er met de pilots afspraken gemaakt over gegevenslevering voor dit onderzoek? Zo ja, om welke gegevens gaat het dan?	Zie antwoord vraag 7.
34	Algemeen	In hoeverre verwacht u dat de eerste zeven pilots bereid zijn om betrokken te worden tijdens deze lerende evaluatie?	Zie antwoord vraag 4.

35	Algemeen	Zijn de (nieuwe) pilots op de hoogte van het onderzoek dat gaat lopen en is daar draagvlak voor? In hoeverre (en voor wie) is er binnen de pilots al rekening gehouden met de tijdsinvestering voor mogelijke leerbijeenkomsten en andere onderzoeksactiviteiten?	Zie antwoord op vraag 7 en 13.
36	Algemeen	In de omschrijving van deze aanbesteding stond 'SZW zoekt een partij, of een combinatie van twee partijen, die een lerende evaluatie kan opzetten rondom de 13 nieuwe pilots startbanen'. Klopt het inderdaad dat SZW op zoek is naar een of twee partijen of kunnen dat ook meerdere partijen zijn?	Het is aan de Inschrijver om te beoordelen met hoeveel partijen zij willen samenwerken om deze opdracht uit te kunnen voeren. Zie pagina 10 beschrijvend document.
37	onderzoeksvragen	• Hoe verhoudt deelvraag 5 (Kunnen die inzichten of ervaringen ook onderbouwd worden vanuit de literatuur?) zich tot 'Een uitgebreide literatuurstudie achten we minder van belang'. De pilots zijn niet rondom een beleidstheorie vormgegeven. Voor het onderbouwen vanuit de literatuur is toch een literatuurstudie nodig?	Zoals aangegeven in het beschrijvend document op pagina 12 is in de evaluatie "Een vroege start op de Nederlandse arbeidsmarkt" al relevante literatuur bestudeerd en meegenomen. Daar kan in deze evaluatie gebruik van worden gemaakt, eventueel aangevuld met recentere onderzoeken, die nog niet beschikbaar waren ten tijde van de eerste evaluatie.
38	6.5 De planning van de aanbesteding	Is de termijn van indiening iets te verschuiven in verband met de zomervakantie? Er zit veel tijd tussen indiening (28 aug) en bekendmaking van het resultaat (7 okt).	Nee, zie antwoord op vraag 1.
39	2. opdrachtbeschrijving	In het beschrijvende document wordt genoemd dat eind 2025 13 nieuwe pilots gefinancierd zijn. Kan de opdrachtgever delen om welke gemeenten dit gaat en in hoeveel gevallen dit ging om een voortzetting van eerdere pilots?	Zie antwoord vraag 15.
40	2. opdrachtbeschrijving	Bekend is dat gemeenten/regio's bij de eerste pilots de ruimte kregen om zelf invulling te geven aan de vorm en realisatie van de pilot rondom startbanen. Kan de opdrachtgever meer informatie delen over hoe de precieze opdracht was die deze gemeenten hebben meegekregen?	Het karakter van een Decentralisatie Uitkering staat niet toe om opdrachten te geven aan gemeenten. De Decentralisatie Uitkering gaf gemeenten de ruimte om zelf invulling te geven aan de vorm die startbanen moeten aannemen. Zie hiervoor ook het onderzoek "Een vroege start op de Nederlandse Arbeidmarkt" en antwoord op vraag 23.
41	2. opdrachtbeschrijving	Kan de opdrachtgever meer informatie geven over de opdracht die de pilots die in 2025 gestart zijn hebben meegekregen? Is de opdracht hetzelfde gebleven als bij de eerdere pilots? Of zijn er bijvoorbeeld geleerde lessen voor gemeenten en voor de rijksoverheid benut om meer of andere voorwaarden aan pilots te stellen?	Zie antwoord op vraag 40. De pilots die in 2025 zijn gestart aan de slag gegaan met het uitproberen van weer nieuwe innovatieve aanpakken/werkwijzen om startbanen te realiseren. Zie ook de korte omschrijvingen van de verschillende pilots.
42	onderzoeksvragen	Wat is het precieze verschil tussen onderzoeksvragen 6 en 7? "In hoeverre leveren de pilots verdiepende of aanvullende inzichten op in werkzame mechanismen of aanpakken, zoals verwoord in de Evaluatie van de Beleidsonderzoekers, praktisch weergegeven in de Praktijkgids startbanen?" en "In hoeverre leveren de pilots nieuwe werkzame mechanismen of aanpakken op of inzichten in wat er niet werkt? En tot welke modulaire onderdelen voor de 'boekenkast' leidt dit?"	Onderzoeksvraag 6 gaat om de reeds geïdentificeerde werkzame mechanismen, zoals opgenomen in het onderzoek "Een vroege start op de Nederlandse arbeidsmarkt". Het is mogelijk dat de nieuwe pilots nieuwe werkzame mechanismen opleveren, omdat ze nieuwe werkwijzen uitproberen, die nog niet geïdentificeerd zijn in genoemd onderzoek. Daar gaat onderzoeksvraag 7 over.
43	2. opdrachtbeschrijving	In hoeverre zijn er (geanonimiseerde) gegevens over de taalontwikkeling van deelnemers aan startbanen beschikbaar voor het onderzoek?	Die gegevens zijn niet beschikbaar. Zie ook antwoord vraag 7.
44	Begeleidingscommissie	Wat is de precieze rol van de begeleidingscommissie?	Zie antwoord op vraag 9.
45	Extra pilots	Moet de offerte voor de aanvullende pilots dezelfde methodiek volgen of is maatwerk toegestaan?	Het is aan Opdrachtnemer om dit te beoordelen, indien maatwerk nodig is, is dit toegestaan. Zie ook antwoord op vraag 31.
46	Extra pilots	Wanneer verwacht SZW duidelijkheid over de eventuele derde lichting pilots?	Zie antwoord op vraag 14.
47	Praktijkgids	Wordt de praktijkgids een zelfstandig product of onderdeel van het eindrapport?	De praktijkgids is een zelfstandig product. Zie ook antwoord op vraag 11.
48	Praktijkgids	Verwacht SZW een beperkte actualisatie of een volledige herziening van de Praktijkgids?	Zie antwoord vraag 11.

49	Onderzoek	Is harmonisatie van monitoring tussen pilots gewenst?	Het is van belang dat de resultaten van de verschillende pilots op eenzelfde manier inzichtelijk worden gemaakt.
50	Onderzoek	Welke indicatoren beschouwt SZW als minimale set voor het meten van resultaten?	Zie deelvraag 9 op pagina 11 van het beschrijvend document.
51	Onderzoek	Welke monitorinformatie verzamelt SZW reeds zelf?	Het ministerie van SZW verzamelt zelf geen monitorinformatie over deze pilots.
52	Onderzoek	Zijn gemeenten verplicht onderzoeksgegevens beschikbaar te stellen?	Gemeenten commiteren zich aan het meewerken van het onderzoek, er is geen verplichting, dit gaat in goed overleg. Zie ook antwoord op vraag 7.
53	Onderzoek	Zijn alle pilots verplicht deel te nemen aan onderzoek en leeractiviteiten?	Zie antwoord op vraag 7 en 52.
54	Onderzoek	Hoeveel pilots zullen naar verwachting daadwerkelijk deelnemen aan alle leerbijeenkomsten?	Naar verwachting zullen alle pilots van de tweede lichting en de derde lichting deel nemen aan de bijeenkomsten, dit zijn er circa 27.
55	Praktijkgids	Is de Praktijkgids Startbanen vóór de start van de opdracht beschikbaar voor de opdrachtnemer?	Ja, zie antwoord op vraag 2.
56	Aanvraag, onderdeel methoden, pagina 12	Doen de 13 pilots ook zelf iets aan evaluatie of dataverzameling?	Dit is niet bekend bij het ministerie van SZW. Gemeenten zijn uiteraard vrij om zelf te evaluaeren en data te verzamelen en sommige gemeenten doen dan ook. Daar heeft het Opdrachtgever geen overzicht van.
57	Aanvraag, onderdeel methoden, pagina 12	Welke afspraken zijn gemaakt met de 13 pilots over deelname aan het onderzoek en de leerbijeenkomsten?	Zie antwoord op vraag 7.
58	Aanvraag, onderdeel Opdrachtoomschrijving, pagina 10	Eén van de subdoelen van de evaluatie (p. 10 van de aanvraag) is een geactualiseerde Praktijkgids startbanen. Op p. 10 van de aanvraag geeft u aan dat de evaluatie niet bedoeld is om praktische vraagstukken op te lossen. De praktijkgids lijkt echter juist best praktisch van aard te zijn. Hoe kijkt u hier tegenaan? Wat voor soort praktische vraagstukken zijn geen onderdeel van de evaluatie?	De <i>Praktijkgids startbanen</i> omschrijft op hoofdlijnen welke stappen gemeenten kunnen zetten om startbanen voor statushouders te realiseren. Gemeenten hebben soms behoefte aan nog meer detail, bijvoorbeeld rondom aanbestedingen, werving van werkgevers, inhoud en opzet voortrajecten, selecteren van deelnemers etc.
59	Onderzoeksvragen en resultaten	Welke definitie hanteert de opdrachtgever van het concept 'mechanisme'? In het bijgevoegde onderzoek valt geen sluitende definitie af te leiden. Gaat het om randvoorwaarden, het 'hoe' van instrumenten bij de ontvangers of actoren, of activiteiten?	Hiervoor verwijst Opdrachtgever naar het rapport " <i>Een vroege start op de Nederlandse arbeidsmarkt</i> ". In het kernrapport van dat rapport is omschreven wat met werkzame mechanismen wordt bedoeld: "Werkzame mechanismen zijn de onderliggende, vaak onzichtbare psychologische en sociale processen die verklaren waarom de activiteiten en aanpakken in de proeven resulteren in een succesvolle plaatsing op een startbaan." Verder staat op pagina 46 en 47 van het rapport beschreven met welke methodiek tot werkzame mechanismen is gekomen in het onderzoek is gekomen. Opdrachtgever heeft tot nu toe gewerkt met deze omschrijving en aanpak. Zie daarnaast ook het kader over "De IKEA kast" op pagina 9 en 10 van het beschrijvend document.
60	Inhoudelijke overwegingen	Is de praktijkgids van juli j.l. rijp om te evalueren met deze 13 pilots?	Zie antwoord op vraag 2.
61	Inhoudelijke overwegingen	Wat is de exacte relatie tussen de evaluatie die is uitgevoerd door de beleidsonderzoekers en de praktijkgids? Welke punten uit de evaluatie zijn verwerkt, en welke niet? Hoe zijn deze keuzes gemaakt?	De praktijkgids is een praktische vertaling van de evaluatie.
62	Organisatorische overwegingen	In hoeverre zijn de pilots op de hoogte van deze evaluatie?	Zie antwoord vraag 7 en 13.
63	Organisatorische overwegingen	Welke afspraken zijn gemaakt voor tijd vrijmaken bij de partijen, gezien de investering die het mogelijk van hen zal vragen (deelname aan sessies, aanleveren van data etc.) en in hoeverre is deze deelname vrijwillig?	Zie antwoord op vraag 7 en 13.

64	Organisatorische overwegingen	In hoeverre faciliteert de opdrachtgever de samenwerking met de verschillende stakeholders voor deze lerende evaluatie?	De indieners van de pilot organiseren zelf hun samenwerking met de verschillende stakeholders die betrokken zijn bij de pilot. De Opdrachtgever onderhoudt zelf contact met de indieners van de pilots. De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor samenwerking met verschillende stakeholders voor zover Opdrachtnemer dat nodig acht.
65	Pilotniveau	In het beschrijvend document benoemt u dat er “geen uitgebreid onderzoeksrapport wordt verwacht waarbij alle pilots tot in detail zijn geanalyseerd”. Betekent dit dat de evaluatie zich niet hoeft te richten op afzonderlijke pilots? Of ziet u wel ruimte om bevindingen en leerervaringen op pilotniveau terug te koppelen, bijvoorbeeld via tussentijdse producten of reflectiesessies ten behoeve van de betreffende pilot?	Opdrachtnemer dient een voldoende beeld te geven van de afzonderlijke pilots, de aanpakken en de resultaten zodat Opdrachtnemer (nieuwe) werkzame mechanismen kan identificeren en/of aanscherpen. Het lerende aspect in deze evaluatie zit in het leren van elkaar (tussen de pilots).
66	Werking in de praktijk	Het rapport van De Beleidsonderzoekers concludeert dat aan de pilots voor startbanen geen expliciete beleidstheorie ten grondslag ligt. In hoeverre acht u het relevant dat de evaluatie aandacht besteedt aan de relatie tussen doelstellingen, onderliggende aannames en de wijze waarop deze in de praktijk uitwerken, inclusief eventuele afwijkingen daartussen?	Ten behoeve van het identificeren van (nieuwe) werkzame mechanismen is naar het oordeel van Opdrachtgever relevant om hier aandacht aan te besteden.
67	Planning leercycli en tussenproducten	Hoe kijkt u aan tegen de planning en frequentie van leercycli, zoals leer- en kennisbijeenkomsten, en de daarbij behorende tussenproducten? Heeft u voorkeur voor vaste evaluatiemomenten of is er ruimte voor een op de pilots afgestemde, flexibele planning?	We vragen Indiener op basis van zijn of haar kennis, expertise en ervaring met een onderbouwd voorstel voor te komen, zodat Opdrachtgever overtuigd wordt dat de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden. Zie ook subgunningscriterium 1 en de beoordelingsgrond, pagina 20 van het beschrijvend document.
68	Draagvlak en medewerking	In hoeverre is er binnen de 13 pilots draagvlak en capaciteit beschikbaar om actief deel te nemen aan de lerende evaluatie?	Zie antwoord op vraag 7.
69	Proces vs effecten	De operationalisatie van deelvraag 9 lijkt zich vooral te richten op procesresultaten. Verwacht u dat de lerende evaluatie daarnaast ook inzicht geeft in resultaten in termen van effecten van de pilots?	Een effectstudie, in de zin dat dat een oorzaak-gevolg relatie kan worden aangetoond, is naar de mening van de Opdrachtgever binnen de reikwijdte van de opdracht niet haalbaar.
70	Lerende component	Heeft u als opdrachtgever voorkeur in hoe de ‘lerende component’ precies invulling krijgt? Moeten tussenproducten leiden tot directe bijsturing van de pilots (of programma) of ligt de focus meer op tussentijdse inzichten voor de eindrapportage?	De focus ligt meer op tussentijdse inzichten. Indien gemeenten of de projectleiders van de pilots naar aanleiding van leer- en kennisbijeenkomsten aanpassingen willen doen, staat hen dat in principe vrij.
71	Infographic	Bij paragraaf 2.3 wordt een infographic als product genoemd. Kunt u aangeven voor welke doelgroep(en) deze infographic primair bedoeld is?	De infographic is voornamelijk bedoeld voor communicatiedoelinden voor diverse doelgroepen, zoals gemeenten of Tweede Kamer.
72	Betrokkenheid statushouders	In de stukken wordt benoemd dat statushouders nadrukkelijk een stem moeten hebben in de evaluatie. Kunt u toelichten wat u hieronder verstaat? En indien gesprekken met statushouders plaatsvinden, wordt eventuele ondersteuning door tolken door de opdrachtgever gefaciliteerd of dient de opdrachtnemer hierin te voorzien?	Opdrachtnemer kan bijvoorbeeld kwalitatieve interviews uitvoeren met (groepen) statushouders. Het is aan Opdrachtnemer om te voorzien in eventuele ondersteuning.
73	Gedeeld beeld	Kunt u toelichten wat wordt bedoeld met het “gedeelde beeld” uit hoofdvraag A? Heeft dit betrekking op kenmerken en inrichting van de pilots (zoals deelvraag 1), of ook op doelen, beoogde uitkomsten en impact?	De woorden "gedeeld beeld" zien er op dat een meer gedeeld beeld ontstaat van het concept startbaan, zoals onder deelvraag 1 opgenomen.

74	Learning community	In de aanbestedingsstukken wordt enerzijds het belang van leren tussen actoren en het organiseren van leerbijeenkomsten benadrukt. Anderzijds staat vermeld dat een “learning community startbanen” niet een doel van het onderzoek is. Kunt u verduidelijken welke rol de opdrachtnemer heeft bij het organiseren en faciliteren van leren tussen pilots? En welk onderscheid maakt u daarbij tussen leersessies, een leergemeenschap en een learning community?	Het organiseren van de leerbijeenkomsten inclusief de kosten daarvoor behoren tot de verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer, zie antwoord op vraag 12. Tussen een leergemeenschap en learning community ziet Opdrachtgever geen verschil. In de visie van Opdrachtgever werkt in een learning community of leergemeenschap een netwerk van mensen of organisaties op structurele basis samen om met elkaar een bepaald resultaat te behalen. De leerbijeenkomsten in het kader van dit onderzoek zijn tijdelijk van aard.
75	Facilitaire ondersteuning leersessies	Indien leersessies onderdeel zijn van de opdracht, dient de opdrachtnemer dan rekening te houden met kosten voor locatiehuur en catering, of worden deze door de opdrachtgever gefaciliteerd?	Zie antwoord vraag 12.
76	Beschrijvend document - 2.1 Achtergrond en aanleiding van de Opdracht	De zin "Bij startbanen gaat het in feite om duurzame uitstroom uit de bijstand" roept de volgende vragen op: - Wat verstaat opdrachtgever onder duurzame uitstroom? - Is dit “in feite” niet een conclusie die pas na de evaluatie getrokken kan worden? - Behoort het concept duurzaamheid niet ook tot de elementen die in het conceptualiseringsdeel uitgewerkt dienen te worden?	Met duurzame uitstroom wordt bedoeld dat iemand niet meer afhankelijk is van bijstand, doordat er een bepaald aantal uren gewerkt wordt voor een bepaalde termijn. Dit is inderdaad niet altijd tijdens de looptijd van de evaluatie vast te stellen. Wel acht Opdrachtgever het relevant met de deelnemers aan de evaluatie stil te staan bij 'duurzame uitstroom' (wanneer is daar sprake van?) en onderdeel uit te laten maken van het conceptualiseringsdeel van een startbaan.
77	Beschrijvend document - 2.1 Achtergrond en aanleiding van de Opdracht	U spreekt over bijeenkomsten in verschillende arbeidsmarktregio's in 2026 nav de Praktijkids. In hoeverre is het de bedoeling om bij deze (reeds geplande?) bijeenkomsten aan te sluiten?	Opdrachtnemer hoeft niet bij deze bijeenkomsten aan te sluiten.
78	Beschrijvend document - 2.1 Achtergrond en aanleiding van de Opdracht	Over de behoefte aan een gedeeld beeld en een gedeelde taal: Er zijn in samenleving en beleid meerdere programma's die een gevarieerd palet van pilots/proeven/projecten aangehaakt hebben. Dat de praktijken variëren lijkt ons niet bezwaarlijk. In evaluaties wordt daar vaak een vergelijkend overkoepelend analysekader overheen gelegd. Van waar de wens om het beeld en de taal in de praktijk eenvormiger te maken?	Dat praktijken variëren acht Opdrachtgever ook niet bezwaarlijk. In de praktijk is gebleken dat de beelden over wat een startbaan is variëren. Dat is wel bezwaarlijk omdat Opdrachtgever daar bepaalde ideeën bij heeft, zie pagina 7 van het beschrijvend document.
79	Leerbijeenkomsten	● Paragraaf 2.2, pagina 12, kopje 'Methoden', in samenhang met paragraaf 4.2, subgunningscriterium 4 'Planning en risico's', pagina 21–22 - leerbijeenkomsten Heeft de opdrachtnemer de vrijheid om de vorm, frequentie en omvang van de leerbijeenkomsten gedurende de looptijd van het onderzoek aan te passen op basis van de ontwikkelende leerbehoefte van de pilots, mits de doelstellingen van de opdracht worden gerealiseerd?	In principe gaat we uit van het aantal bijeenkomst zoals opgenomen in de inschrijving. Alleen bij zwaarwegende omstandigheden en in overleg met Opdrachtgever kan dit worden aangepast gedurende de looptijd van het onderzoek.
80	Mix van methoden	● Paragraaf 2.2, pagina 11–12, kopje 'Methoden' - mix van methoden De opdracht noemt interviews, focusgroepen, enquêtes en leerbijeenkomsten, maar laat de precieze mix open. Verwacht de opdrachtgever dat de opdrachtnemer alle pilots op identieke wijze onderzoekt, of kan de onderzoeksintensiteit en inhoudelijke focus verschillen afhankelijk van de aard en fase van de betreffende pilot?	Dat de pilots op vergelijkbare manier worden onderzocht wordt wel wenselijk geacht.

81	Meedenkcoalitie	● Paragraaf 2.2, pagina 10, kopje 'Enkele inhoudelijke en organisatorische overwegingen' - meedenkcoalitie De uitvraag noemt een "meedenkcoalitie" als mogelijkheid. Verwacht de opdrachtgever dat de opdrachtnemer deze meedenkcoalitie zelfstandig organiseert en faciliteert, of wordt hiervoor ondersteuning vanuit het ministerie voorzien?	We verwachten van Opdrachtnemers dat deze een eventuele meedenkcoalitie zelfstandig organiseert en faciliteert. Daar waar de Opdrachtgevers contacten heeft, kan Opdrachtgever uiteraard bemiddelen.
82	Derde lichting startbanen	● Paragraaf 2.1 pagina 8, kopje 'Startbanen voor statushouders', in samenhang met extra offerte, pagina 11 - derde lichting startbanen Is de verwachting dat eventuele nieuwe pilots in één tranche aan de lopende evaluatie worden toegevoegd, of kunnen deze ook gefaseerd gedurende de looptijd instromen?	Dat laten we over aan het oordeel en expertise van de Inschrijver. Zie ook antwoord op vraag 31.
83	Resultaten in Beeld	Paragraaf 2.2, pagina 11, in samenhang met deelvraag 9 op pagina 12 - resultaten in beeld In paragraaf 2.2 staat dat aan het begin van de evaluatie samen met de deelnemers en SZW wordt vastgesteld welke resultaten in beeld worden gebracht, waarbij de uitvoeringslast voor gemeenten overzichtelijk moet blijven. Wordt van de opdrachtnemer verwacht dat hiervoor een gezamenlijke, uniforme uitvraag of registratiesystematiek voor alle pilots wordt ontwikkeld, of kan primair worden aangesloten bij de reeds beschikbare registraties en gegevens van de afzonderlijke pilots?	Zie antwoord op vraag 7. Een uniforme uitvraag wordt wel wenselijk geacht. Er zijn op dit moment nog geen beschikbare registraties voor handen bij Opdrachtgever.
84	Beschrijvend document - 2.1 en 2.2	SZW wil op basis van evidence based practice (en effectiviteit) één of meerdere beleidstheorieën opbouwen rondom de werkzame mechanismen van het concept startbanen. Dit roept de volgende vragen op: - Wat beschouwt het ministerie als evidence based? - Wat beschouwt het ministerie in dit kader als bewezen effectief? - Welk type evidence heeft het ministerie hier op het oog? Ervaringen of cijfers, of beiden? Evidence rond impact op werk&leven van statushouders? Of evidence rond impact op samenwerking tussen gemeenten, werkgevers, (taal/beroeps)onderwijs en andere stakeholders? Of beiden? - Wat verstaat het ministerie onder evidence based informatie uit de praktijken in het kader van deze aanbesteding? - In hoeverre acht het ministerie het nodig de evidence (voor eerder opgehaalde en nieuwe) mechanismen kwantitatief of kwalitatief te toetsen?	Zie antwoord op vraag 21 en antwoord op vraag 59.
85	Beschrijvend document - 2.1 en 2.2	SZW wil op basis van evidence based practice (en effectiviteit) één of meerdere beleidstheorieën opbouwen rondom de werkzame mechanismen van het concept startbanen. Wij proeven in de aanbesteding een voorkeur voor 1 beleidstheorie, klopt dat? Zijn we op weg naar een TOC rond startbanen voor statushouders?	Het woord 'beleidstheorieën' onder pagina 8 van het beschrijvend document wekt wellicht wat verwarring in de hand. Het tekstkader op pagina 9/10 geeft aan waar Opdrachtgever naar toe wil werken. Dan gaat het inderdaad meer over een TOC voor startbanen als concept. Zie ook antwoord op vraag 104.

86	Beschrijvend document - 2.5 Omvang van de opdracht	Kunt u het bedrag dat er beschikbaar zal zijn voor de evaluatie van de (bijkomende) 3de lichting pilots vaststellen op maximaal 15.000 per pilot? Nu lijkt het maximale bedrag 10.000 of 15.000. Dat is verwarrend.	Op pagina 14 van het beschrijvend document is aangegeven dat Opdrachtgever zich kan voorstellen dat er mogelijk schaalvoordelen zijn als meerdere nieuwe pilots mee moeten worden genomen in de evaluatie. Daarom is een bedrag tussen de 10.000 euro en max 15.000 euro opgenomen per nieuwe pilot. Het is niet 10.000 OF 15.000 euro.
87	Lerende evaluatie BD - pagina 10	Kan opdrachtgever een overzicht verstrekken van de 13 pilots die eind 2025 zijn gefinancierd, inclusief deelnemende gemeenten en de looptijd?	Zie antwoord vraag 15.
88	Lerende evaluatie BD - pagina 10	Jullie vragen de resultaten van pilots inzichtelijk te maken, maar het is niet duidelijk in hoeverre monitoring binnen gemeenten plaatsvindt. Kunnen jullie aangeven welke monitoringsgegevens vanuit gemeenten eventueel beschikbaar zijn?	Zie antwoord vraag 7 en 56.
89	Lerende evaluatie BD - pagina 12	Jullie geven aan dat de ervaringen en meningen van statushouders zelf nadrukkelijk mee moeten worden genomen in dit onderzoek. Het gaat hier om een diverse groep, met o.a. verschillen in nationaliteit, leeftijd en opleidingsniveau. In hoeverre wensen jullie een divers en representatief beeld van de gehele populatie statushouders in Nederland?	Op basis van de selectie van gemeenten van deelnemers verwachten wij een divers en representatief beeld dat hierop aansluit. Het is aan Opdrachtnemer om dit in kaart te brengen.
90	Lerende evaluatie BD - pagina 11	Aan wat voor type actoren moeten we denken bij deelvraag 8: 'Wat is voor andere actoren dan gemeenten bij de pilots relevant voor startbanen?'	Zie antwoord op vraag 6.
91	Lerende evaluatie BD - pagina 10	Eén van de subdoelen van de leren evaluatie is dat er 'inzicht ontstaat in welke resultaten daarmee (punt 1 en 2) bereikt worden'. Om wat voor type resultaten gaat het hier? Doelt u hiermee op procesresultaten of effectresultaten, bijvoorbeeld in de vorm van ervaringen van statushouders? Of gaat het om het type resultaten genoemd in deelvraag 9?	Het gaat om type resultaten als bedoeld in deelvraag 9. Ook is in het beschrijvend document aangegeven dat we het relevant vinden om de ervaringen en meningen van statushouders met de pilots ook relevant achten.
92	Lerende evaluatie BD - pagina 8	Wensen jullie dat er naast een set aan bouwstenen/werkzame elementen ook toegewerkt wordt naar één landelijke definitie van startbanen voor statushouders?	Er moet, zoals uitvraagd in deelvraag 1, een gedeeld beeld ontstaan van het concept startbanen. Eén landelijke definitie wordt niet gevraagd.
93	Lerende evaluatie BD - pagina 8	Kan opdrachtgever toelichten op welk moment naar verwachting duidelijk wordt hoeveel aanvullende pilots in 2026 worden gefinancierd?	Zie antwoord op vraag 14.
94	Lerende evaluatie BD - pagina 10	Welke diepgang verwacht opdrachtgever bij de analyse van knelpunten binnen de Wet inburgering 2021 en de Participatiewet? Is het doel primair signalerend of verwacht opdrachtgever tevens concrete beleids- en wetaanbevelingen?	Het doel is primair signalerend. Indien er ideeën ten aanzien van beleid zijn, mogen die gedeeld worden.
95	Lerende evaluatie BD - 2.2	Gezien de relatief korte looptijd van een deel van de pilots, welke verwachtingen heeft opdrachtgever ten aanzien van het vaststellen van effecten en duurzame arbeidsmarktuitskomsten?	De Opdrachtgever verwacht geen effectstudie of conclusies omtrent duurzame arbeidsmarktuitskomsten.
96	Lerende evaluatie BD - 4.2	Kunt u aangeven van welk minimum of richtaantal kennis- en leerbijeenkomsten de opdrachtgever uitgaat, zodat inschrijvers hiervoor een vergelijkbare begroting en inzet kunnen opnemen? Welke rol ziet opdrachtgever voor zichzelf in de bijeenkomsten?	Opdrachtgever laat het aan de kennis, expertise en ervaring van de Inschrijver over om met een goed onderbouwd voorstel te komen voor de inrichting van het onderzoek, waaronder het aantal leerbijeenkomsten. De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de organisatie van de bijeenkomsten. Zie ook antwoord op vraag 12. Op pagina 13 van het beschrijvend document is aangegeven dat Opdrachtgever in afstemming met de opdrachtnemers zal bepalen of deelname van Opdrachtnemer gewenst is.

97	Lerende evaluatie BD - pagina 10	Wat wordt verstaan onder een 'lerende evaluatie' en welke verwachtingen bestaan ten aanzien van de bijdrage van de opdrachtnemer aan kennisontwikkeling en kennisuitwisseling gedurende de looptijd van het onderzoek?	Dat staat naar de mening van Opdrachtgever beschreven onder "Opdrachtoomschrijving", paragraaf 2.2. van het beschrijvend document. We verwachten dat de Inschrijver kennis heeft over het opzetten van een lerende evaluatie en daar zijn of haar expertise inbrengt.
98	Lerende evaluatie BD - pagina 8	In welke mate acht opdrachtgever de pilots onderling vergelijkbaar qua doelgroepen, aanpakken en beoogde resultaten?	De pilots zijn erg uiteenlopend van aard. Toch leert de ervaring dat gedeelde inzichten uit de pilots gehaald kunnen worden.
99	Lerende evaluatie BD - pagina 20	Wanneer wordt de Praktijkgids startbanen beschikbaar gesteld aan inschrijvers? Indien deze niet vóór inschrijving beschikbaar komt, hoe verwacht de opdrachtgever dat inschrijvers de actualisatie van de gids adequaat kunnen uitwerken in hun plan van aanpak?	Zie antwoord vraag 2.
100	Lerende evaluatie BD - 4.2	Kunt u toelichten hoe wordt voorkomen dat ervaring en deskundigheid van de onderzoekers dubbel worden beoordeeld, aangezien relevante ervaring zowel onderdeel vormt van de geschiktheidseisen als van subgunningscriterium 3?	De geschiktheidseisen gaan over de ervaring en deskundigheid van de gehele organisatie. De gevraagde ervaring/deskundigheid onder subgunningscriterium 3 gaat over de specifieke kennis en ervaring van de medewerkers die de opdracht daadwerkelijk gaan uitvoeren.
101	Lerende evaluatie BD - 2.2	Er staat in 2.2 'Het gaat in deze evaluatie niet om verantwoorden'. Tegelijk worden er zeer concrete resultaatvragen gesteld (aantal deelnemers, plaatsingen etc.). Vraag: Kunt u nader preciseren welk gewicht de opdrachtgever toekent aan het in beeld brengen van resultaten van de pilots ten opzichte van het lerende karakter van het onderzoek, aangezien enerzijds wordt aangegeven dat de evaluatie niet gericht is op verantwoording, maar anderzijds diverse resultaatindicatoren worden uitgevraagd?	Met verantwoorden bedoelt Opdrachtgever dat de indieners van de pilots zich naar het Ministerie toe niet hoeven te verantwoorden wat betreft besteding van het toegekende budget en wijze waarop de pilot wordt vormgegeven en uitgevoerd. Om conclusies te kunnen formuleren over werkzame mechanismen acht Opdrachtgever het relevant om enkele resultaten in beeld te brengen.
102	Inzet gemeenten pilots	Aangezien de pilots door gemeenten worden uitgevoerd, ligt het voor de hand dat zij betrokken worden bij het onderzoek. In hoeverre heeft reeds afstemming met gemeenten plaatsgevonden over de gevraagde inzet vanuit hun organisatie, en hoeveel tijdsinzet wordt vanuit gemeenten hiervoor voorzien?	Zie antwoord op vraag 7. Er heeft geen afstemming over tijdsinzet plaatsgevonden.
103	Budgetverdeling	In het verlengde van deze vraag: u gaat uit van een budget per pilot voor de lerende evaluatie. Waarom wordt niet gewerkt met een budget per leerbijeenkomst? Het organiseren van een sessie voor één of twee pilots zal qua tijdsinvestering niet veel verschillen. Wij hanteren liever een budget voor de organisatie van activiteiten dan een budget per pilot. Is dat mogelijk?	In het beschrijvend document is alleen voor het meenemen van de nieuwe pilots, die eind 2026 gefinancierd gaan worden, een bedrag per pilot opgenomen.
104	Mechanismen	We lezen dat er door de Beleidsonderzoekers werkende mechanismen bepaald zijn. Tegelijkertijd wil u meer evidence onderbouwd inzicht krijgen in de werkende mechanismen. Hierover een aantal vragen: - Gaat het ook om het onderzoeken van de vertaalslag van de werkende mechanismen naar interventies? Bijvoorbeeld: helpt een taalbootcamp of juist een taalles op de werkvloer bij het krijgen van vertrouwen? - En/of gaat het ook om het verzamelen van meer voorbeelden die ondersteunend zijn aan de werkende mechanismen? - Is er overeenstemming tussen betrokken partijen wanneer een mechanisme werkt? (een gewenste uitkomst kan verschillen voor elk van de partijen)	Zie ook antwoord op vraag 85. Opdrachtgever wil graag een nadere onderbouwing van de werkende mechanismen zoals aangetroffen door DeBeleidsonderzoekers. 1. (Hoe)dragen de verschillende mechanismen bij aan het realiseren van startbanen? Worden in de nieuwe pilots nog nadere werkzame mechanismen voor het realiseren van startbanen gevonden? 2. En welke interventies helpen/ zijn hierin effectief?
105	KPI's	En in bredere zin: heeft u KPI's voor uzelf gedefinieerd? Stel er wordt voldaan aan alle werkende mechanismen is het dan de bedoeling dat 100% van de statushouders na twee jaar een betaalde baan heeft? Wanneer is sprake van duurzaam succes?	Er zijn geen KPI's gedefinieerd. Een startbaan is een succes als de statushouder niet afhankelijk is van bijstand terwijl hij of zij aan het inburgeren is.

106	Gewenste percentage arbeidsparticipatie	In uw inleiding staat: De arbeidsparticipatie van statushouders blijft in de eerste jaren na vestiging in een gemeente stevig achter bij die van de rest van de beroepsbevolking. Uit het dashboard Statistiek Wet Inburgering blijkt dat slechts 25% van de statushouders die in 2023 in een gemeente zijn gevestigd in de eerste twee jaar na vestiging tenminste op een gegeven moment een betaalde baan had. Ondanks dat het nergens letterlijk staat doen we de aanname dat u dit te weinig vindt. Welk percentage ambieert u?	De ambitie van de Minister is opgenomen in de Startnotitie <i>Werk en Meedoen nieuwkomers</i> , die op 5 juni 2026 naar de Tweede Kamer is verzonden. Zie https://open.overheid.nl/details/54d03100-bbc8-4fe3-bb78-5049e265a2a3
107	Eerste deelvraag: 'uitgangspunten'	Wat bedoelt u bij de eerste deelvraag met 'uitgangspunten'? Gaat het hier om de manier waarop gemeenten het concept startbanen interpreteren en invullen, of om iets anders?	Het gaat hier om uitgangspunten die samen met de deelnemers van de pilot en eventueel andere relevante stakeholders geïdentificeerd kunnen worden om te kunnen komen tot een gedeeld beeld van het concept startbaan.
108	Informatie kennis- en leerbijeenkomsten	Er wordt aangegeven dat voldoende budget moet worden uitgetrokken voor kennis- en leerbijeenkomsten. Kan opdrachtgever aangeven: a. Hoeveel bijeenkomsten minimaal worden verwacht; b. Welke doelgroepen hierbij aanwezig zijn; c. En of facilitaire kosten onderdeel zijn van de opdrachtomvang?	Zie antwoord op vraag 12 en 96. Ook laten we het aan de kennis, expertise en ervaring van de Inschrijver over wie deelnemen aan de bijeenkomsten. De kennis-en leerbijeenkomst zijn wat betreft Opdrachtgever vooral bedoeld voor de gemeenten of de projectleiders van de pilots.
109	Fase van uitvoering	In het document wordt aangegeven dat pilots zich in verschillende fasen van uitvoering bevinden. Kan opdrachtgever toelichten: a. In welke fasen deze zich bevinden; b. En welke verschillen in datavolwassenheid of beschikbaarheid verwacht worden?	Zie antwoord op vragen 16, 52 en 56.
110	Betrokken partijen beschikbaarheid	Het organiseren van een lerende evaluatie vraagt meer dan een 'reguliere' evaluatie. In welke mate zijn de betrokken partijen (mensen vanuit de betrokken partijen bij de pilots, maar ook binnen uw ministerie) op de hoogte van deze evaluatie? In welke mate houden zij rekening met inzet van hun kant? Is er een bepaalde ureninzet waar u aan denkt, eventueel per doelgroep te specificeren?	Zie antwoord op vraag 7. Betrokken mensen bij het Ministerie zijn op de hoogte van deze evaluatie en maken hier tijd voor vrij. Het aantal uren dat mensen beschikbaar moeten zijn is geheel afhankelijk van het voorstel van de Inschrijver.
111	Begeleidingscommissie	U geeft aan dat de begeleidingscommissie zal bestaan uit vertegenwoordigers van verschillende actoren, waaronder gemeenten, werkgevers en de Rijksoverheid (p.13). Maken ook actoren (zoals gemeenten en werkgevers) die deelnemen aan de pilots onderdeel uit van deze begeleidingscommissie, en zijn zij daarmee zowel onderwerp van onderzoek als deelnemer aan de begeleiding daarvan? Zo ja, hoe kijkt u aan tegen hun rol?	Nee, de deelnemers van de pilot maken geen deel uit van de begeleidingscommissie. Dat zijn andere (vertegenwoordigers van) gemeenten en werkgevers.
112	AI eis	U geeft aan dat AI alleen mag worden toegepast voor het analyseren van reeds openbare informatie. Bent u bereid van deze eis af te wijken indien gewerkt wordt met een interne, beschermde, AI-toepassing, waarbij wordt beschreven hoe vertrouwelijkheid en betrouwbaarheid van de resultaten worden gewaarborgd?	Nee, Opdrachtgever kijkt niet af van deze eis.
113	Pilots	Kan opdrachtgever specificeren welke informatie over de pilots bij aanvang beschikbaar wordt gesteld aan opdrachtnemer?	Zie antwoord op vraag 25.
114	Gegevens delen na beëindiging overeenkomst	U geeft aan dat opdrachtnemer de gegevens na beëindiging van overeenkomst, dient over te dragen aan opdrachtgever. Kunt u nader specificeren welke gegevens overgedragen dienen te worden (enquête data, interviewverslagen, contactgegevens?) en hoe u hiermee omgaat in het kader van AVG-eisen en vertrouwelijkheid van data? Dit is voor ons belangrijk om duidelijk naar onze respondenten te kunnen communiceren.	Uitgangspunt is dat alle onderzoeksgegevens eigendom van Opdrachtnemer zijn. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de AVG-eisen. De gegevens mogen niet herleidbaar zijn tot personen.

115	Geheimhoudingseis	Hoe wenst u uitvoering te geven aan de geheimhoudingseis? Wij gaan uiteraard vertrouwelijk om met data van respondenten en rapporteren hierover met toestemming of op geaggregeerd niveau. Daarnaast werken wij volgens de AVG-eisen. Zijn er aanvullende eisen t.a.v. de geheimhoudingseis?	Er dient uitvoering te worden gegeven aan de bepalingen omtrent geheimhouding, zie Eis 11. Via het doen van een inschrijving gaan opdrachtgever ervanuit dat men hiermee akkoord gaat. Er zijn verder niet meer eisen/voorwaarden dan opgenomen in het Beschrijvend Document en Programma van Eisen.
116	Programma van Eisen - Eis 5	In het Programma van Eisen geeft u bij Eis 5 aan: "..., het zo nodig produceren respectievelijk vermenigvuldigen en verspreiden van te bespreken stukken alsmede het bijhouden van een projectarchief, welke na afronding van de Opdracht aan Opdrachtgever wordt overgedragen." Wat bedoelt u met het vermenigvuldigen van te bespreken stukken?	Hierbij gaat het bijvoorbeeld om -indien nodig- kopiëren en printen van stukken.
117	Beleidsstheorie	De pilots zijn niet rondom een beleidsstheorie vormgegeven. Het werken vanuit een beleidsstheorie kan wel houvast geven in het opstellen en toetsen van werkzame mechanismen? Is het voor u wenselijk dat opdrachtnemer een beleidsstheorie opstelt?	Zie antwoord op vraag 85 en 104.
118	Thema's leerbijeenkomsten	U geeft aan dat leerbijeenkomsten mogelijk thematisch georganiseerd kunt worden? Heeft u reeds ideeën bij thema's die u daarin aan bod wilt laten komen of methoden om tot deze thema's te komen?	Opdrachtgever heeft nog geen thema's benoemd. Dat laten we over aan de kennis, expertise en ervaring van de Inschrijver en is afhankelijk van de inhoud van de verschillende pilot.
119	Inhoud korte samenvatting pilots	U geeft aan dat in de bijlage korte samenvattingen zijn opgenomen van de pilots. Bedoelt u daarmee de omschrijvingen in het Onderzoeksrapport over de proeven met startbanen, of doelt u ergens anders op?	Dit gaat om een korte omschrijving van de tweede lichting pilot Startbanen 2025. Deze is als bijlage bijgevoegd.
120	Werkzame mechanismen pagina 9	U geeft aan inzicht te willen verkrijgen in werkzame mechanismen die onder andere worden onderbouwd met evidence uit literatuur en praktijk (p.9). Kunt u nader toelichten wanneer een bevinding volgens u als evidence based kan worden beschouwd? Welke mate van onderbouwing of causaliteitsbewijs acht u daarbij noodzakelijk?	Zie antwoord op vraag 59.
121	Methode pagina 11	Onder methode op pagina 11 staat: Wij denken dat een mix van verschillende onderzoeksmethoden, zoals interviews, interactieve kennis- en leerbijeenkomsten, enquêtes en/of focusgroepen van toegevoegde waarde kunnen zijn, waarbij in ieder geval voldoende budget wordt uitgetrokken, gelet op het lerende karakter van het onderzoek, op kennis- en leerbijeenkomsten. Tegelijkertijd vraagt u ons om argumenten aan te dragen voor het gelijktijdig betrekken van groepen pilots. Is uw idee dat leerbijeenkomsten vooral binnen eenzelfde pilot worden georganiseerd? En alleen bij aantoonbare meerwaarde met meerdere pilots tegelijk?	Nee, het is juist de bedoeling dat de leerbijeenkomsten met meerdere pilots worden georganiseerd omdat ze van elkaar kunnen leren. Zie pagina 9 van het beschrijvend document.
122	Begeleidingscommissie en stakeholders	U wilt een begeleidingscommissie instellen van vertegenwoordiging van verschillende actoren. In welke mate en in welke vorm wenst u landelijke stakeholders mee te nemen, bijvoorbeeld partijen als VNG, Cedris, Divosa, UWV, et cetera?	Opdrachtgever stelt de begeleidingscommissie samen en zal hierbij rekening houden met landelijke stakeholders die belangrijk zijn om betrokken te worden bij Startbanen. Inschrijver kan aanbevelingen doen, zie ook antwoord op vraag 26.
123	CV	Zijn er aan de cv's eisen als het gaat om omvang of onderdelen die u beantwoordt wilt zien?	Onder subgunningscriterium 3 wordt aangegeven dat er maximaal één pagina A4 per CV per teamlid ingediend mag worden. Uit de cv's moet duidelijk blijken over welke relevante kennis/ervaring het betreffende teamlid beschikt.
124	Delen eerdere onderzoeken	Zijn er in dit kader ook data en gegevens die wij kunnen gebruiken vanuit eerdere onderzoeken, die aan u zijn overgedragen?	Uit de cv's moet duidelijk blijken over welke relevante kennis/ervaring het betreffende teamlid beschikt.

125	Programma van Eisen - Eis 7	Bij Eis 7 geeft u aan dat u verwacht dat opdrachtnemer binnen twee dagen inhoudelijke respons geeft, of motiveert waarom dit niet lukt. Mogen wij hetzelfde van u als opdrachtgever verwachten?	Dat mag u van Opdrachtgever verwachten.
126	Programma van Eisen - Eis 5	Tevens over Eis 5: Wat verstaat u onder projectarchief en hoe wilt u dat dit wordt overgedragen? Gaat het hier om projectorganisatie-documenten (zoals verslagen, afspraken, actiepuntenlijsten), of ook om inhoudelijke documenten?	Het gaat hier inderdaad o.a. om verslagen, afspraken en actielijsten. Opdrachtgever verwacht dat deze stukken gedeeld worden door de Opdrachtnemer tijdens de uitvoering van de opdracht. Zie ook antwoord op vraag 114.
127	Pagina 11 en 13 van beschrijvend document	In het beschrijvend document staat: 'We verwachten geen uitgebreid onderzoeksrapport waarbij alle pilots tot in detail zijn geanalyseerd maar vooral inzicht in nadere bouwstenen voor het concept startbanen en de resultaten die met de pilots zijn behaald'. Verderop staat dat de opdrachtgever 'een eindrapportage met antwoord op de onderzoeksvragen' verwacht. Sommige onderzoeksvragen (waaronder onderzoeksvraag 9) vragen om gedetailleerde informatie over de losse pilots. Hoe ziet de opdrachtgever de balans tussen gedetailleerde informatie en geen uitgebreid onderzoeksrapport?	Gedetailleerde informatie over resultaten van de pilots is in de ogen van de Opdrachtgever wat anders dan het tot in detail beschrijven en analyseren van de afzonderlijke pilots.
128	Pagina 13 van beschrijvend document	In het beschrijvend document staat dat de opdrachtgever een tussentijdse notitie verwacht in de zomer van 2027 ten behoeve van de tussenevaluatie van de Wet inburgering 2021. Klopt het dat dit de wetsevaluatie moet zijn in plaats van de tussenevaluatie?	Dat klopt inderdaad.
129	Pagina 13 van beschrijvend document	In het beschrijvend document geeft de opdrachtgever aan dat de uiterlijke datum voor het eindrapport 1 mei 2028 is. Betekent dit dat de opdrachtgever, indien mogelijk, het eindrapport liever eerder ontvangt?	Het eindrapport mag ook eerder dan 1 mei 2028 opgeleverd worden.
130	Pagina 9 van beschrijvend document	Wat verstaat de opdrachtgever onder 'evidence based'? Bedoelt de opdrachtgever hiermee bijvoorbeeld dat de werkzame mechanismen ook op basis van andere data dan de ervaringen vanuit de pilots zijn gebaseerd? Of dat de werkzame mechanismen wetenschappelijk onderbouwd kunnen worden?	Zie antwoord op vraag 21 en 59.
131	Pagina 12 van beschrijvend document	In het beschrijvend document wordt een iteratieve aanpak voorgesteld waarin de verschillende partijen actief betrokken worden. In hoeverre zijn de pilots op de hoogte van de evaluatie en hun medewerking hierin?	Zie antwoord vraag 7.
132	Pagina 10 en 11 van beschrijvend document	In het beschrijvend document staat beschreven dat de focus van de evaluatie moet liggen op 'leren' en niet om 'verantwoorden'. Tegelijkertijd richt deelvraag 9 zich sterk op de resultaten per pilot. Hoe ziet de opdrachtgever deze verhouding? En in hoeverre verwacht de opdrachtgever dat in de evaluatie aandacht is voor de resultaten van de individuele pilots?	Zie antwoord op vraag 101.
133	8. Voorwaarden - intellectueel eigendom	Is het mogelijk dat het auteursrecht en het intellectuele eigendom bij de opdrachtnemer kan blijven en dat de opdrachtgever het Licentierecht heeft? In dat geval zou de tekst er zo (zie hieronder) uit kunnen zien In afwijking van de artikelen 23.1, 23.4 en 23.5 van de ARVODI-2025 worden de auteursrechten en databankrechten die kunnen worden uitgeoefend ten aanzien van de resultaten van de Diensten niet overgedragen aan Opdrachtgever. Opdrachtnemer verleent aan Opdrachtgever een niet-exclusief, niet-opzegbaar gebruiksrecht voor onbepaalde tijd, om de resultaten van de Diensten openbaar te (laten) maken, in te zetten en te (laten) verveelvoudigen.	Opdrachtgever gaat hier niet mee akkoord.

134	Eis 18	kunt u akkoord gaan met het buiten toepassing verklaren van eis 18 aangezien opdrachtnemer jaarlijks wordt geaudit op diverse onderdelen (bijv. ISO-9001 en 27001) en opdrachtnemer op verzoek jaarlijks een verklaring van de externe auditor kan overleggen?	Opdrachtgever gaat hier niet mee akkoord. Het moet mogelijk blijven voor Opdrachtgever om eventueel een audit uit te voeren om na te gaan of de beveiligingseisen uit de AVG worden nageleefd.
135	Art 11.2 overeenkomst	11.2 overeenkomst: kunt u bevestigen dat opdrachtnemer enkel opdrachtgever vrijwaart tegen eventuele aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van het tekortschieten als bedoeld in artikel 19.2 ARVODI 2025 indien deze tekortkoming en schade direct toerekenbaar is aan opdrachtnemer?	Dit is correct.
136	Art 9.2 overeenkomst	Houdt artikel 9.1 jo. art. 9.2 in dat het onderzoekmateriaal enkel na afloop van de in lid 2 gestelde periode ter beschikking kan worden gesteld aan opdrachtgever en dat enkel dan een verzoek kan worden ingediend tot vernietiging?	Nee, materiaal kan indien daarom wordt verzocht al eerder ter beschikking worden gesteld. Ook een verzoek tot vernietiging kan door Opdrachtgever al eerder worden ingediend. Het artikel ziet erop dat al het materiaal in beginsel tot de genoemde datum bewaard dient te worden.
137	Art. 9.1 overeenkomst	Vraag art. 9.1 overeenkomst: kunt u definiëren wat onder onderzoekmateriaal valt?	Zie antwoord op vraag 114.
138	Art 8.3 overeenkomst	Kunt u akkoord gaan met het buiten toepassing verklaren van art. 8.3 overeenkomst aangezien opdrachtnemer jaarlijks wordt geaudit op diverse onderdelen (bijv. ISO-9001 en 27001) en opdrachtnemer op verzoek jaarlijks een verklaring van de externe auditor kan overleggen?	Nee, zie antwoord op vraag 134.
139	ARVODI 19.2	Vraag art. 19.2 ARVODI 2025: Wij wensen onze aansprakelijkheid in overeenstemming te brengen met onze rol en verantwoordelijkheden in het kader van deze opdracht en daarbij aan te sluiten bij hetgeen gebruikelijk is in onze branche. Wij stellen daarom de volgende alternatieve tekst voor: Opdrachtnemer is jegens Opdrachtgever aansprakelijk tot een bedrag dat overeenkomt met de overeen te komen opdrachtwaarde. Er geldt geen beperking of uitsluiting van aansprakelijkheid van Opdrachtnemer indien in een onherroepelijk vonnis de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer wegens opzet of bewuste roekeloosheid wordt vastgesteld. Kunt u met het tekstvoorstel instemmen? Zo nee, waarom niet?	Niet akkoord. In uw vraag wordt geen concrete aanleiding gezien om deze regeling, in het kader van deze opdracht, als disproportioneel aan te merken.
140	ARVODI 11.6	Vraag art. 11.1 overeenkomst jo. art. 11.6 ARVODI 2025: Kunt u akkoord gaan met het aanpassen van art. 11.6 ARVODI 2025 jo. art. 11.1 conceptovereenkomst naar: boete is opeisbaar nadat overleg tussen de partijen heeft plaatsgevonden en de schending van de geheimhoudingsverplichting door partijen is vastgesteld.	Niet akkoord.
141	Overeenkomst persoonsgegevens	Kunt u bevestigen dat indien sprake is van het leveren van persoonsgegevens zal worden gekeken naar welk rol op basis van de AVG ieder vervuld en een passende overeenkomst zal worden gesloten zoals een gegevensleveringsovereenkomst?	Bij de lopende evaluaties is gekeken naar de inhoud van de te onderzoeken data en de uitlevering hiervan. Er is gekeken of er een gegevensleveringsovereenkomst gesloten moest worden. Er is geconcludeerd dat er geen persoonsgegevens zullen worden gedeeld en dat de gegevens die worden gedeeld niet herleidbaar zijn tot een persoon. Derhalve bleek geen gegevensleveringsovereenkomst nodig te zijn. Mocht bij de uitvoering van deze nieuwe evaluatie blijken dat dit nu anders is zal er opnieuw bekeken worden of er een passende overeenkomst nodig is.